

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เทศบาลตำบลหนองบัวตะเกียด
อำเภอบ้านบุ่งทด จังหวัดนครราชสีมา

นิยาม

ความเสี่ยงทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้สาเหตุ สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก
- Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้ บางเรื่องที่น่าสงสัย ทำการลดระดับความเสี่ยงนั้น หรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่ผู้บริหาร
- Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการทำผิดในส่วน พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ทั้งที่รู้ไปว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยง ด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก
- Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจเกิดขึ้นและป้องกันปรามล่วงหน้าในเรื่อง ประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจาก การพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน

๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับภาระงานด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต หรือตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

๒. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ชื่อกระบวนการ งานการขออนุญาตก่อสร้าง

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
- พนักงานเรียกร้องรับผลประโยชน์ในระหว่างตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาและเสนอความเห็นอนุมัติ อนุญาต โดยดำเนินการไม่เป็นไปตามลำดับคำขออนุญาต		/

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การนำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของการทุจริตของแต่ละโอกาสความเสี่ยงการทุจริตตามตารางสี โดยระบุสถานะความเสี่ยงในช่องสี แบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยง แต่ละสาเหตุ (โอกาสXผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑ – ๓ (คะแนน)	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง (มีผลกระทบหน่วยงานภายในกอง)
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔ – ๙ (คะแนน)	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม(มีผลกระทบหน่วยงานภายในกอง)
ระดับความเสี่ยงสูง	๑๐ – ๑๖ (คะแนน)	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (มีผลกระทบหน่วยงานภายในกอง)
ระดับความเสี่ยงสูงมากต้องมี มาตรการควบคุมความเสี่ยง หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โดย การหยุด ยกเลิก เปลี่ยนแปลง กิจกรรม	๑๗ – ๒๕ (คะแนน)	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยง ความเสี่ยง โดยการหยุดยกเลิก เปลี่ยนแปลง กิจกรรม (มีผลกระทบต่อบุคคลภายนอก)

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงความเสี่ยง (แยกตามสี)

ที่	โอกาส และความเสี่ยง	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ ในระหว่างตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาและเสนอความเห็นอนุมัติอนุญาต โดยดำเนินการไม่เป็นไปตามลำดับคำขออนุญาต		/		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

ตารางที่ ๓ ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ		ค่าความเสี่ยงรวม = จำเป็น X รุนแรง
		จำเป็นของ การเฝ้าระวัง ๑ ๒ ๓	รุนแรงของ ผลกระทบ ๑ ๒ ๓	

๑	พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ ในระหว่างตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาและเสนอความเห็นอนุมัติอนุญาต โดยดำเนินการไม่เป็นไปตามลำดับคำขออนุญาต	๑	๒	๒
---	---	---	---	---

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส และความเสี่ยง	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง
พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ ในระหว่างตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาและเสนอความเห็นอนุมัติอนุญาต โดยดำเนินการไม่เป็นไปตามลำดับคำขออนุญาต	๑	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส และความเสี่ยง	๑	๒	๓
พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ ในระหว่างตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาและเสนอความเห็นอนุมัติอนุญาต โดยดำเนินการไม่เป็นไปตามลำดับคำขออนุญาต		X	

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินควบคุมความเสี่ยง

โอกาส และความเสี่ยง	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ ในระหว่างตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาและเสนอความเห็นอนุมัติอนุญาต โดยดำเนินการไม่เป็นไปตามลำดับคำขออนุญาต	พอใช้		/	

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

แผนบริหารความเสี่ยง ของเทศบาลตำบลหนองบัวตะเกียด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการงาน	รูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ	ใบอนุญาตก่อสร้าง	พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาและเสนอความเห็นอนุมัติอนุญาต โดยดำเนินการไม่เป็นไปตามลำดับคำขออนุญาต	จัดทำมาตรการในงานขออนุญาตก่อสร้างโดยมีวิธีการ ดังนี้ ๑. กำหนดแนวทางการตรวจสอบเอกสารการขออนุญาตก่อสร้าง ๒. กำหนดขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติการตรวจสอบคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ๓. กระบวนการเสนอเรื่องต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อกลั่นกรองและออกใบอนุญาต	ต.ค. ๖๕ - ก.ย. ๖๖	กองช่าง